

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D. A. Tractatus De Privilegiis Ecclesiae

Zanchi, Lelio

Veronae, M. D. LXXXVI.

Centesimum Vigésimum Quartum Priuilegium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61627)

puta, vt dispensaret ad pios vsus, vel vt conuertat ad vsum vestimen-
torum, vel librorum.
Bona legata non potest administrare, tamquam bona propria.

Centesimum Vigésimum Quartum Privilegium.

1 **E**CCLESIA gaudet priuilegio. † Quòd diocesa-
 2 nus, nò debet molestare monasteria, præter quã,
 pro causa correctionis, nec eis oblata sibi vendica-
 re. Archiepiscopus grauabat monasteria sua, & ea
 quæ offerebantur ibidem, ibi vendicare volebat,
 vnde Papa iubet, nec ipse, nec præbyteri sui, valeant mona-
 3 steria molestare præter causam disciplinæ. † Et si quæ obla-
 4 tiones eis factæ fuissent, nihil sibi debeat vendicare, sed totum
 monasterio proficiat, c. 1. de stat. monach. Ratio fuit hæc, quia.
 5 † Præter correctionem, non pòt Episcopus aliquod grauamen
 6 imponere monasteris. † Nam monasteria sunt exempta à com-
 munib. obsequiis, nisi aliqua lege specialiter obligètur, & hæc
 regula est hic, ad hoc est tex. c. quam sit. in fi. 18. q. 2. Hic consi-
 7 derandum venit, quòd monasteria sunt sub cura Episcoporu
 c. Abbates 18. q. 2. c. cum venerabilis. de relig. dom. † Verum
 sunt, & aliqua monasteria, ita priuilegiata, quòd non recogno-
 8 scunt nisi summum Pontificem, hinc est, quòd. † Oblationes
 quæ fiunt in eorum Ecclesijs, nò cedunt nec Episcopo, nec Ec-
 clesie curate, sed ipsis locis religiosis, quibus à fidelibus offerri
 contingit cap. nimis. de excels. prælat. Et aduertè, quòd † Mo-
 nasteria illa priuilegiata habent Abbates, quibus magis mo-
 nachi astrièti sunt, quam Episcopo loci glo. in capit. qui resistit
 11. q. 3. Olim quodlibet monasterium recognoscebat præla-
 tum per se, sed hodiè multæ sunt religiones, ad inuicem col-
 lecte habentes patrem Abbatem, cui obedientiam præstant, &
 qui, ob eius negligentiã, deponi potest, c. si quis Abbas 18. q. 2.
 eo maxime, quando monachos, & exigentia monasterii non cu-
 rasset. Hinc inferitur, quòd. † Nullus religiosus cuiuscunque
 ordinis potest habere peculium, et hic capio peculium pro pro-
 prio, seu proprietate, l. cogi. ff. ad Trebel. Quòd est intelligen-
 dũ de religiosis strictè sũptis, scilicet qui profitent illa tria sub-
 stantialia regulæ, paupertatè, obediètiæ, & castitatè, c. eũ ad mo-
 nasteriũ de st. monac. Nam isti propriè dicunt strictè religiosi,
 Sed

9 † Sed an de licentia Abbatis possunt habere peculium, seu
 administrationem peculii, & dicendum, quod sic, quod ta-
 men intelligendum, pro utilitate monasterii, vel pro se ipso
 alendo cap. insinuante qui cler. vel vo. secus autem, si vellet
 habere, vt disponeret, ad libitum, quia tali casu Abb. Hoc non
 posset concedere, quinimo, nec Papa cap. Cum ad monaste-
 10 rium allegatum, vnde Lateranense Concilium statuit. † Quod
 monachi precio non recipiantur in monasteriis, nec quod so-
 li per parochias habitent, quia non est, qui subleuet eum si
 11 ceciderit, & qui dederit, & receperit puniatur. † Et qui pe-
 culium habuerit, nisi fortè ab Abbate fuerit ei, pro iniuncta ad-
 ministratione permiffum, à communione Altaris deponen-
 tur, & qui cum peculio in extremis inuentus fuerit, & non re-
 stituerit, nec oblatio pro eo fiat, nec inter fratres accipiat se-
 pulchram, & ita hic vides, in quam pœnam incurrunt contra-
 12 facientes. † Sed si quis ingrederetur monasterium, sub hac
 conditione, vt valeret retinere bona sua, debet intelligi, quo
 ad vsufructum, tex. in l. si vno .ff. loc. Ergo retinendo vsufru-
 ctum videtur retinere peculium, sed aduertè, quod superius
 13 dixi de peculio, idest proprietatè. † Vnde vsufructus conce-
 ditur, vt vt valeat aliqua commoditate, sed proprietates dene-
 gatur, cum non studeat, cui sit relinquenda, vel quod bene, vel
 male se habeat, & ita deuietur ab orationibus, sed ego sum in
 14 hac opinione. † Quod tutius sit, pro salute animæ, vt non
 habeat ne dum vsufructum, nec proprietatem, sunt enim di-
 uersa, quæ in eodem subiecto remanere non possunt, considera
 illa tria substantialia, quæ promiffisti tempore tui ingressus in
 monasterium, non ne promiffisti castitatem, obedientiam, &
 paupertatem, si tibi cura erat rebus secularibus gaudere, libe-
 ra erat voluntas à principio, sed postquam, à religione capta
 fuerit, non licet salua conscientia in rebus secularibus immi-
 scere, caueant igitur religiosi, qui talia faciunt, sumpta hac
 15 occasione. Quæri potest de not. † Quæstione, quid si ab ami-
 co, vel à consanguineo religioso aliquid relinquatur hac adie-
 cta conditione, vt nihil acquiratur monasterio, nunquid va-
 leat relictum, & videtur quod non, quia continet in se repu-
 gnantiam, nam si relinquatur religioso, ergo necessario mo-
 16 nasterio, 18. q. 1. cap. vnico. † Nam si quid relinquatur ser-
 uo immediatè ius acquiritur Domino ita, quod per momen-
 tum ius non consistit in persona serui l. placet .ff. de acq. hered.
 reli-

religiosus autem est magis attrictus monasterio, quam seruus
 17 Domino, unde † Seruitus spiritualis dicitur strictior 54. dist.
 inc. multos, vide in simili, per Inn. & alios in cap. in presentia.
 de probat. Ergo tale relictum non debet valere, saltem quo
 ad sui formam, arg. in cap. sollicitudinem. de appel. & in reg.
 ubi repugnantia. ff. de reg. iur. unde in hac quaestione Bar. in
 Auth. excipitur contra C. de bon. quæ lib. concludit, vt reli-
 ctum valeat, debent illa verba intelligi, vt nihil acquiratur mo-
 nasterio scilicet respectu utilitatis, non autem respectu iuris,
 & est sensus, vt monasterium permittat conuiuentibus oculis
 illum habere administrationem relictæ, sicut & seruus dicitur
 habere proprium, vt in l. 3. ff. de manum, facit quod legitur,
 & not. in l. Lucius §. tres hæredes. ff. ad Trebell. Hoc dictum,
 vt salua sit auctoritas Bar. intelligitur quando religiosus habe-
 ret administrationem illius relictæ, in casu licito puta, vt dispen-
 sare ad pios vsus, quod etiam est licitum religioso, vel, vt con-
 uertat ad usum uestimentorū, uel librorum, indirectè tamen
 his ultimis casibus aliqua utilitas acquiritur monasterio, quia
 releuatur ab his oneribus, non tamen debet intelligi, vt ad li-
 bitū religiosus illa bona administraret, tanquam propria, quia
 etiam Papa hoc facere non posset, vt in d. cap. cum ad mona-
 sterium, sed dubium est, ultra Bar. Quid si Abbas nolet con-
 sentire, vt iste habeat administrationem, credo, quod relictum
 non valeat ex defectu conditionis, & sic remanebit pænes gra-
 natum, l. vnica C. de caduc. toll. Ex his habes diocesano non
 licere molestare monasteria, nisi ex causa disciplinæ, nec obla-
 ta eis auferre immo proficiant.

S V M M A R I V M.

- 1 Cecus, & pauper non tenentur ad collectas.
- 2 Ecclesia est clypeum miserabilium personarum.
- 3 Afflictio non est danda afflictio.
- 4 Creditor si consentit, vt res obligata vendatur, non per hoc videtur re-
mittere ius suum.
- 5 Ecclesia de dote sua non tenetur soluere tributum.
- 6 Caci & pauperes sunt miseratione digni.
- 7 Elemosyna de pedagio illicito, restitutioni subiecto, non est facienda.
- 8 Pedagia clerici, seu vectigalia etiam licitè statuta per Dominos tempo-
rales soluere non tenentur.

Peda-

- 9 Pedagium est onus personale, et persona clerici nullo modo est subiecta laico.
- 10 Gabellam an possit clericus fraudare, nedum clericus, sed etiam omnes extranei licite defraudant, seu non solvunt, ex quo non est legitime impositum.
- 11 Episcopi possunt facere Ecclesias censuales, imponendo nouum censum Ecclesie.
- 12 Episcopi auctoritas, ubi interuenit, non presumitur collusio.
- 13 Episcopus bona Ecclesie, sine causa, alienare non ualet.
- 14 Monasteria tenentur contribuere in uisitationibus, quas facit Archiepiscopus licet monasteria sint exempta a lege diocesana.
- 15 Hospitalia qualiacunque sint, an Archiepiscopus, uel Episcopus uisitare possit.

Visitare potest in tribus casibus.

Centessimum Vigessimum Quintum Priuilegium.

- 1 **E**CCLESIA gaudet priuilegio, quod. † Cæcus, & pauper non teneantur ad collectas, fuit ergo conquestus quidam cæcus coram Papa, quod ipse compellebatur ad soluendas collectas, pariter cum aliis, non habito respectu ad cecitatem suam, unde eius Beatitudo mandat Episcopo loci, quod hoc fieri non permittat, c. licet de cens. Ratio fuit hæc, quia iniquum est eum, qui taliter afflicus est, in collecta affligere, cum ei debeat potius, ex collecta, si esset necessitas subueniri, hic igitur considerandum. † Quod Ecclesia, est clypeum miserabiliu personaru, & † quod afflictio non est danda afflictio, sed quando consensisset soluere, quo casu censetur sibi præiudicare, aut prædia erant tributaria aliis, quam Patrono, & tunc si patronus contulit, de consensu dominorum, uidentur domini remisisse ius, quod habent, arg. l. cius. ff. de pign. act. Quod intelligo, in dotè necessaria facta Ecclesie, alias autem uideretur dominus consensisse, ut transeat cum onere suo, arg. l. sicut. ff. quibus modo pign. vel hypot. sol. ubi patet.
- 2
- 3
- 4 † Quod creditor habens rem obligatam consensit, ut vendatur, non per hoc uidetur remittere ius suum cap. ex literis de pign. aut domini contradixerunt, & non ualet, quod agitur, arg. cap. potuit si autem dominus ignorauit, credo distinguendum, pro ut distinguit, gl. in cap. secundum canoniam